

eventyrligt | Hvilke muligheder for livsudfoldelse giver eventyret? Og hvad er dets begrænsninger? Journalist **Simi Jan**, sygeplejerske **Kamma Skaarup** og forfatter **Jakob Øster** giver her deres bud. Sidstnævnte er forfatter til bogen "Moderne danske eventyrere" med portrætter af 21 danskere, som elsker eventyr

Fortalt til Matilda Lyager Hanscomb
hanscomb@k.dk

En sjældnen ceremoni, en grønlandsk jagt og et makedonisk oprør. Tre danskere fortæller om deres vildeste eventyr

FOTO: JONATHAN DAMSLUND/RITZAU SCANPIX

Simi Jan (født 1979), journalist, udenrigskorrespondent for TV 2 og foredragsholder. Har skrevet bøgerne "Kære Kabul" (2022) og "Manden med terningerne", der udkommer den 29. oktober.

Eventyret er livsforlængende

Et af mine vildeste eventyr begyndte, da jeg som 22-årig journaliststuderende i 2001 rejste spontant til Makedonien for at rapportere fra en eskalerende konflikt. På Albertslund Bibliotek faldt jeg tilfældigvis i snak med en ung kvinde, Aisha, som havde rødder i Makedonien, og som var bekymret for sin familie. Klip til, at Aisha og jeg sad i et fly sammen på vej til Skopje [hovedstaden i Nordmakedonien]. Min mor forstod ikke, hvad jeg havde gang i, men jeg sagde: "Mor, jeg er fyldt 18 år."

I Skopje tog vi blandt andet ud til en landsby, hvor vi kunne høre skud om natten, og jeg blev bekymret. Senere på rejsen fortsatte jeg alene og mødte en kvinde, som fortalte, at hun kendte nogle af de oprørere, som rendte rundt oppe i bjergene. Dem ville jeg gerne interviewe, og pludselig var jeg på vej op ad et bjerg med bind for øjnene og en masse bevåbnede mænd omkring mig.

Ved første øjekast så alt i Skopje almindeligt ud, børnene gik i skole, folk gik på arbejde, trafikken kørte, men under overfladen lurede frygten, og der var optakt til borgerkrig. Det er netop i det spændingsfelt, jeg elsker at befinde mig; der, hvor almindelige mennesker har noget på spil. Ligesom da Kabul faldt i 2021. Da jeg landede i byens lufthavn for at dække Talebans generobring, så alt normalt ud, få timer senere var alt forandret.

Eventyret i Makedonien gav mig blod på tanden og lærte mig, at det var den slags journalistik, jeg gerne ville lave. Da jeg først havde mærket adrenalinen i min krop, og hvordan det føltes at rapportere fra halvfarlige steder, kunne jeg ikke slippe det igen. Jeg mærkede, at jeg gav en stemme til folk, og at det var vigtigt.

I virkeligheden tror jeg, at eventyret løber i mine blodårer. Mine forældre er fra Pakistan, og da jeg var barn, rejste vi til landet i sommerferien for at besøge vores familie. Det var eksotisk at komme hjem til Danmark og fortælle om at gå i bjergene, se ægte slanger, besøge bazaren og smage mad, mine venner aldrig havde smagt. Det var også i Pakistan, jeg hørte historier fra min elskede onkel, som har sejlet Jordan rundt, er bjergbestiger og en ægte eventyrer. Jeg var helt fortabt i hans historier og drømte om en dag at kunne fortælle mine egne.

Eventyret er livsforlængende og alt-afgørende for min livsglæde, det findes i de uforudsete oplevelser, at man går til højre i stedet for venstre. Det kan være i ens egen have eller ude i den store verden – eventyret er også

en tur i skoven med mine børn på 6 og 10 år, og at jeg om lidt skal ned at vinterbade. Jeg prøver at lære mine børn, at eventyret findes over det hele. For mig er det aldrig destinationen, der er vigtig, men rejsen derhen.

Til tider kan min lyst til eventyr gå ud over andre menneskers behov. Min ældste søn, Adam, synes nogle gange, jeg er lidt for spontan, og det kan jeg godt forstå. Sidste år i dagene lige op til nytår var min mand og børnene på vej til deres farfar, da jeg ringede og sagde: "Drenge, jeg har fået en god idé, skal vi ikke tage ud at rejse i overmorgen?". Jeg tænkte, at de ville blive begejstrede, men i baggrunden kunne jeg høre Adam sige: "Ej mor, hvornår skal jeg så nå at pakke, det har jeg slet ikke tid til?". Han har meget mere brug for struktur, end jeg selv har. Jeg havde heller ikke booket et sted, vi kunne bo. Det gør jeg ofte i sidste øjeblik og kun til de første par dage. Men det endte med at blive et eventyr for hele familien, hvor vi blandt andet boede på en avocado- og appelsinfarm og gik lange ture i bjergene.

I forhold til mit arbejde har jeg altid haft meget svært ved at passe ind i et fastlagt skema. Det giver mig klaustrrofobiske følelser, hvis nogen fortæller mig, hvad der skal ske de næste mange måneder. Min trang til frihed – og eventyr – er dybt forankret i mig.

■ "Moderne danske eventyrere"

Udkom den 22. oktober på forlaget Turbine. Til bogen har forfatter Jakob Øster interviewet 20 kendte og ukendte danskere om at leve et liv i eventyrets tegn og fortalt sin egen personlige historie om som 47-årig i 2019 at blive den yngste dansker, der havde besøgt alle verdens lande og kontinenter.

Bogens øvrige medvirkende tæller blandt andre journalist Simi Jan, sygeplejerske Kamma Skaarup, astronaut Andreas Mogensen, tv-vært Mikkel Beha Erichsen, antropolog Rane Willerslev og tv-kok Nikolaj Kirk.

PRIVATFOTO

Jakob Øster (født 1971), civilingeniør, eventyrer, rejseskribent og forfatter til "Moderne danske eventyrere". Blev i 2019 som 47-årig den yngste dansker, der havde besøgt alle verdens lande og kontinenter.

Med eventyr bekæmper jeg min angst

Et af mine største eventyr var, da min familie og jeg i 2015 overværede en af verdens mest sjældne ceremonier: *dongaen*, et ulovligt kampritual hos det krigeriske Mursi-stammefolk i Etiopien, som kun afholdes få gange årligt et hemmeligt sted på den afrikanske savanne. Da vi kom frem, kom en gruppe på 30 halvnøgne unge mænd løbende mod vores bil, mens de svingede vildt om sig med lange stave af træ. Ligesom mit rødhårede forbillede Tintin elsker jeg at dokumentere begivenheder, som få har set eller hørt om, og ved hjælp af en lokal fixer nåede vi frem til en passende betaling for, at jeg måtte dokumentere de stavkampe, der skulle foregå hele dagen.

Den første kamp varede omkring en time og medførte heldigvis ingen alvorlige skader. Bagefter forsvandt krigerne fra lysningen, og nye kom til. Som små prikker på horisonten voksede de sig større, som de nærmede sig kamppladsen fra alle retninger. På det tidspunkt var stemningen fuldstændig skiftet. De nye kriger ville bestemt ikke fotografere. Pludselig begyndte stammefolket at løbe efter os, og vi – vores fixer, min kone, vores to børn på seks og otte år og vores Kalasnikov-bevåbnede vagt – måtte flygte i firkantstrækkeren. En af krigerne nåede lige at få sin hånd stukket ind gennem bilens vindue og få fat på min søns bamse. Det viste sig, at miseren skyldtes dårlig kommunikation. Det første hold kriger havde selvfølgelig ikke delt min betaling med dem, der kom senere.

At få eventyret ind i mit liv har været livsændrende for mig. Som barn var jeg ret ængstelig, og jeg turde ikke

ret meget. For eksempel var jeg bange for at flyve, og det er jeg til dels stadigvæk. Men for hvert et eventyr, jeg har været på, har jeg bekæmpet min angst og set min frygt i øjnene. Jeg tror, at det faktisk, at jeg hele tiden rationelt har skullet udfordre mig selv i forhold til at tage lidt længere væk og lidt farligere steder hen, faktisk har drevet mig mod mit mål om at leve oplevelsesrigt og eventyrligt.

At være eventyrer kan nemt være afhængighedsskabende. Jo længere tid man er afsted, jo længere væk man tager, og jo større oplevelser man får, jo mere ved man også, hvad der findes derude. Mere vil have mere. Derfor kan det også være hårdt at tilpasse sig den grå hverdag derhjemme. Det oplevede jeg særligt, efter jeg i 2022 blev ramt af en diskusprolaps i nakken, som indtil videre har betydet, at jeg ikke længere er i stand til at tage på strabadserende rejser.

Når man ved, hvad der findes af oplevelser ude i verden, kræver det en del omstilling at holde af hverdagen, fungerer med et almindeligt job i den danske regn og slud, og når der ikke er mere mælk i køleskabet, eller når beskederne på Aula hober sig op. Der er et stort spring fra hverdagen til det spændende og eventyrlige liv, min familie og jeg også har prøvet at leve.

Mange forbinder eventyr med at være i vilde og farlige situationer – det har jeg også selv været i. I 2000 sad jeg i en bus i Venezuela og talte med en tysk backpacker, da bussen væltede om på siden. Min tyske sidemakker mistede livet. Men jeg kunne lige så godt have været involveret i en ulykke i Danmark. Det er min opfattelse, at verden langt hen ad vejen er et godt og fredeligt sted, som er langt bedre end sit rygte. ■

PRIVATFOTO

Kamma Skaarup (født 1971), uddannet sygeplejerske og arbejder for Læger uden Grænser. Medlem af Kvindelige Eventyreres Klub siden 2021. Modtog i 2023 Florence Nightingale-medaljen for sin nødhjælpsindsats.

Min sjæl visner, hvis ikke jeg sætter mig selv på spil

Mit største eventyr begyndte, da jeg som 25-årig flyttede til Sisimiut i Grønland for at arbejde som sygeplejerske. Jeg skulle egentlig kun være af sted et år, men der gik to måneder, så fik jeg mine egne slædehunde, fordi jeg simpelthen ikke kunne lade være, og så endte jeg med at blive meget længere. "Hende sygeplejerske med slædehundene", kaldte folk mig.

Efter tre år, da arbejdet på det lille sygehus begyndte at ligne en almindelig hverdag, traf jeg beslutningen om at forsøge, som den første danske kvinde, at blive registreret erhvervsfanger – for at leve af fangst og fiskeri frem for som sygeplejerske. På mit livs første moskusoksejagt gik jeg og mit hundespand gennem isen, og min krop blev ramt af et kuldechok. Heldigvis kom både jeg og hundene uskadt op fra det iskolde vand.

Senere på turen skulle vi partere de syv moskusokser, vi havde skudt undervejs. Det gør man uden handsker på. Det var i hvert fald minus 35 grader, og huden på mine fingre sprækkede. Den sidste moskusokse var frosset fast til min slæde, og den gruppe af fangere, jeg var af sted med, foldede deres arme, kiggede på mig og sagde, at jeg på egen hånd skulle forsøge at få den fastfrosne moskusokse væk fra slæden.

Efter en lang kamp lykkedes det mig at frigøre og vælte oxen til siden med et stort brøl. Bagefter kom en af fangerne hen, gav mig et klap på skulderen og sagde: "Godt gået, Kamma, man skal være stærk, hvis man vil være *piniartoq*-fanger." Dér følte jeg mig accepteret som et fuldgældigt medlem af deres fangerfællesskab, og det satte et dybt aftryk i mit hjerte.

For mig er fællesskabet den røde tråd i alle mine eventyr og udsendelser som sygeplejerske med Læger uden Grænser. Som eventyrer går man meget alene, men til gengæld åbner det muligheden for at blive en del af fællesskabet,

man ellers ikke ville være blevet en del af. Blandt andet erhvervsfangerne i Grønland, for eksempel.

Jeg har brug for markante skift en gang imellem, for at min sjæl ikke visner. At sætte sig selv på spil og blive udfordret på sit verdenssyn gør en i stand til at se tingene med andre øjne – verden og livet er fuld af millioner af facetter og nuancer. Jo flere af dem, vi får med, jo mere udvider livet sig.

Det er okay, hvis tryk er ens grundværdi, men sådan er det ikke for mig. Det er friheden, bevægelsen og at folde verden ud i så mange aspekter som muligt.

For mig har eventyr ingen begrænsninger, men alle valg har konsekvenser. Når man ikke går på samme vej som de fleste andre, må man også vinke farvel til nogle af dem, som gør.

Hver gang jeg er taget på en ny udsendelse med Læger uden Grænser, har jeg ændret mig som menneske. Jeg har været med til at redde mennesker fra druknedøden på Middelhavet, er blevet beskudt i Afghanistan, har på daglig basis oplevet små børn dø og er blevet evakueret fra Sydsudan på grund af en livstruende infektion.

Det er voldsomme ting at være vidne til. Men der er også smukke oplevelser af åbenhed og imødekommethed. For eksempel da jeg som udsendt sygeplejerske i Belarus tilså en gruppe underernærede drenge mellem 16 og 19 år, som var blevet banket ved grænsen. Det eneste, de havde at spise mellem sig, var én lille pakke dadler.

Da jeg besøgte dem i den lille lejlighed, de boede i på lånt tid, var det første, de gjorde, at åbne pakken med dadler og stille den foran mig. Efter nedbrændingen af Moria-flytningelejren, hvor det var lykkedes os at komme ind i et aflukket område, hvor familier sad stuvet sammen på tæpper på gaden under den brændende sol uden vand eller mad. Da jeg sagde hej, rykkede børnene med det samme til side og tilbød mig den bedste plads lige i midten af tæppet. ■

◆ Kamma Skaarup med sit hundespand i Grønland, hvor hun blev den første kvindelige danske erhvervsfanger.

PRIVATFOTO

